

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul B: petje – inštrument

Posodobljeni učni načrt

ROG

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt

ROG

Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravili:

Predsednik predmetne skupine:

Metod Tomac, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Člana:

Boris Dvoršak, prof., Konservatorij za glasbo in balet Maribor

izr. prof. Boštjan Lipovšek, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Vodja in koordinator predmetnih skupin za trobento, rog, pozavno, tubo in tolkala:

Zdravko Hribar, prof.

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Recenzenta:

izr. prof., mag. Dušan Kranjc, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Robert Prednik, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Žiga Turk**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof., mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof. in mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Lea Lehner**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odrasli_h/srednjjesolsko_izobrazevanje/srednjjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana, 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.643(0.034.2)

TOMAC, Metod

Posodobljeni učni načrt. Rog [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravili Metod Tomac, Boris Dvoršak, Boštjan Lipovšek]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul B, Petje - inštrument)

ISBN 978-961-03-0103-5 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Dvoršak, Boris 3. Lipovšek, Boštjan, 1974-
265650176

Posodobljeni učni načrt za predmet rog je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za rog. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet rog, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. 5. 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju instrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 154. seji 24. januarja 2013.

VSEBINA:

1	OPREDELITEV PREDMETA.....	4
2	SPLOŠNI CILJI.....	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE.....	6
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	13
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	14
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	16
5.2	Medpredmetne povezave.....	17
6	MATERIALNI POGOJI.....	18
7	ZNANJA IZVAJALCEV	18

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet rog je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije modul B, petje-instrument.

Izvaja se v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur.

Rog je eden najpomembnejših inštrumentov simfoničnega orkestra, zelo pomembno vlogo ima v komorni in solistični literaturi klasične glasbe, prav tako pa je močno prisoten tudi v drugih glasbenih zvrsteh. V evropski glasbeni zgodovini je imel pomembno vlogo pri razvoju simfonične glasbe.

Na nivoju srednjega izobraževanja skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje glasbene talente, jim omogoča pridobitev temeljnih glasbenih znanj ter nadgradnjo njihovega praktičnega in teoretičnega znanja. Pri predmetu rog dijaki* razširjajo estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja ter razvijajo kritično-analitični odnos do glasbenega dela. Pri tem oblikujejo lasten odnos do glasbenega dela od začetne stopnje branja notnega teksta do končnega poustvarjalnega dogodka. Študij roga navaja dijake na samostojno delo in iskanje ustreznih rešitev v okviru tehnično-muzikalnih zahtev. Pri tem dijaki oblikujejo lasten glasbeno-predstavni svet in spoznavajo proces glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja. Pripravljajo se za doseganje kvalitetne interpretacije glasbe na področju izvedbe solističnih del, kakor tudi za kompetentno izvajanje komornih skladb in sodelovanje v orkestru.

Pouk predmeta rog predstavlja tako mnogo več kot le urjenje veččin. Neposredno vpliva na razvoj mlade osebnosti in jo vmešča v prostor in čas.

*V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu rog:

- usvajajo izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti inštrumenta rog;
- razvijajo svojo nadarjenost in muzikalno usposobljenost;
- razvijajo svoje ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in predznanje;
- usvajajo intonacijo in ritem, spremljajo zvočna gibanja in spremljajo notni zapis;
- razumejo in z uporabo usvojijo zakonitosti glasbene teorije;
- pomnijo ritmične vzorce, zavedajo se pomena glasbenih fraz;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo lastni učni proces;
- spremljajo in presojujejo uspešnost lastnega učnega procesa;
- razvijajo odgovornost za lastno znanje;
- osveščajo in razvijajo svojo usposobljenost načrtovanja učenja;
- vključujejo čustvovanje v sistem pomnjenja;
- na nastopih predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- dosegajo znanja za nadaljevanje študija in se vključujejo v orkestre in komorne skupine;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- poznavajo, razumevajo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- pridobivajo podatke iz različnih virov;
- navajajo se na socialnost in odnosnost pri komorni igri, v orkestru, v zboru in projektne delu;
- razvijajo vzajemnost in se prilagajajo za enakopravno sodelovanje;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- vključujejo se v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- udeležujejo se domačih in mednarodnih tečajev in seminarjev;
- spoznavajo in izvajajo glasbena dela slovenskih skladateljev;
- razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenske in evropske glasbene dediščine;
- sporazumevajo se v slovenščini.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se soočajo s postavljanjem oz. utrjevanjem zdravih temeljev igranja, pri čemer so v ospredju visoke zahteve, ki se postavljajo rogistu v profesionalni glasbeni praksi; - se ob začetku šolanja seznanijo z morebitnimi tehničnimi pomanjkljivostmi, ki se zaradi manj zahtevnega gradiva na nižji stopnji še niso manifestirale, in se posvetijo njihovemu korigiranju; - se seznanijo z najpomembnejšimi tehničnimi poudarki (pravilna in sproščena drža telesa, pravilni nastavek, dihalna tehnika, oblikovanje tona, kontrola intonacije); - spoznavajo vsebine in literaturo ki je prilagojena njihovim tehnično – muzikalnim zmogljivostim in posebnostim. 	<ul style="list-style-type: none"> - temeljne prvine igranja v osnovnem tonskem obsegu; - drža glasbila, dihanje, nastavek; - širjenje zvočnega obsega; - utemeljitev tehničnih prvin kot so legato, prepihanje, fleksibilnost, artikulacija; - igranje tehničnih vaj za vse omenjene elemente igranja; - igranje lestvic. <p>Literatura,</p> <ul style="list-style-type: none"> - P. Farkas, The Art of French Horn Playing; - F. R. Weckre, Thoughts on Playing the Horn Well; - D. Bourgue, Techni-Cor; - J. B. Arban, Complete Conservatory Method.
3.1.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z igranjem etud podpirajo cilje iz 3.1.1; - izvajajo etude, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine, ki se obravnavajo na tehničnem področju, posebej če gre za odpravljanje napak, korigiranje katere od tehničnih prvin ali nastavka; - pri igranju etud občasno uporabljajo enostavnejše transpozicije, kar omogoča prilagajanje obsega dijakovim trenutnim zmogljivostim, obenem pa tudi razvijajo to pomembno bralno veščino orkestrskega rogistista. 	<ul style="list-style-type: none"> - G. Barboteu, Lectures; - G. Kopprasch, Etude, 1. zvezek; - M. Bordogni, Vokalize; - G. Concone, Vokalize.
3.1.3 Sonate in sonatine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajajo sonate (na tej stopnji predvsem baročne transkripcije), ki so prilagojene stopnji njihovega predznanja, z namenom izgradnje tehničnih osnov igranja na rog; - ob izvajanju sonat kljub nižji zahtevnosti stopnji usvajajo prve stilne zakonitosti in 	<ul style="list-style-type: none"> - A. Corelli, Sonata v F-duru; - B. Marcello, Sonata v a-molu.

razvijajo muzikalni izraz; - razvijajo sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred publiko; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.	
--	--

3.1.4 Koncerti in koncertini

Dijaki: - uresničujejo operativne cilje na področju koncertov oz. koncertinov, ki so identični kot pri sonatah in sonatinah v poglavju 3.1.3; - z dobrim predznanjem in kvalitetno tehnično postavitvijo lahko že posežejo po nekaterih pomembnejših originalnih delih literature za rog, kjer bodo muzikalne in slogovne prvine prišle do izraza v večji meri (npr. Mozart, Koncert št. 1); - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.	- J. D. Škroup, Koncert v B-duru; - G. F. Händel, Koncert v g-molu; - W. A. Mozart, Koncert št. 1 v D-duru.
--	---

3.1.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

Dijaki: - spoznavajo dela za rog, ki so napisana od 19. stoletja dalje, kjer je velika izbira skladb, ki so primerne za to težavnostno stopnjo; - razvijajo svojo muzikalno-tehnično raven s skladbami iz tega sklopa, ki zaradi svoje raznovrstnosti ponuja učitelju kar najboljše možnosti za smotrni izbor; - se ob originalni literaturi seznanjajo tudi s transkripcijami, ki se bodisi še bolj približajo specifični didaktični strategiji za posameznega dijaka, bodisi ponujajo nekoliko širši pogled na glasbeno umetnost; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.	- M. Bouchard, Legende Rustique; - E. Bozza, En Irlande; - C. Saint-Saëns, Romanca v F-duru; - M. Baš, Nocturno.
--	---

3.1.6 Skladbe slovenskih avtorjev

Dijaki: - izvajajo skladbe slovenskih skladateljev, primerne svojim sposobnostim; - preko teh del vzpostavljajo odnos z umetnostjo in kulturo svojega kulturnega prostora.	- I. Šček, Zimska pravljica.
--	------------------------------

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine

Dijaki:

- nadgrajujejo pridobljena znanja ter širijo svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti;
- pod vodstvom učitelja postopoma širijo nabor tehnično-didaktičnega gradiva;
- postopoma vzpostavljajo sistem vsakodnevne vaje čim širšega spektra tehničnih prvin; pri tem uporabljajo tako navedeno literaturo kot tudi vaje in sisteme tehničnega urjenja, ki niso izdani v knjižnih oblikah;
- usvajajo nova gradiva in znanja tako, da ne zanemarjajo vidikov, s katerimi so se ukvarjali pred tem.

- tehnične vaje za artikulacijo, legato, fleksibilnost;
- durove, molove in kromatične lestvice ter lestvične pasaže v več ritmičnih in artikulacijskih načinih.

Literatura,

- P. Farkas, The Art of French Horn Playing;
- F. R. Weckre, Thoughts on Playing the Horn Well;
- D. Bourgue, Techni-Cor;
- J. B. Arban, Complete Conservatory Method.

3.2.2 Etude

Dijaki:

- še vedno trdno povezujejo vsebine tega sklopa z operativnimi cilji sklopa muzikalnih in tehničnih prvin;
- značajsko kontrastne etude vadijo vzporedno, navadno dve (npr. Bordogni - Kopprasch) ;
- stalno uporabljajo transpozicije, sprva lažje, nato postopoma zahtevnejše.

- G. Barboteu, Lectures;
- G. Kopprasch, Etude, 1. zvezek;
- M. Bordogni, Vokalize;
- G. Concone, Vokalize.

3.2.3 Sonate in sonatine

Dijaki:

- izvajajo sonate v funkciji učvrstitve tehničnih osnov;
- usvajajo in poglobljajo znanje o stilnih zakonitostih sloga in razvijajo muzikalni izraz;
- razvijajo sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred publiko;
- z izvajanjem na pamet vsebine usvajajo globlje in temeljiteje.

- A. Corelli, Sonata v F-duru;
- B. Marcello, Sonata v a-molu;
- J. Rychlík, Sonatina školni.

3.2.4 Koncerti in koncertini

Dijaki:

- uresničujejo operativne cilje na področju koncertov oz. koncertinov, ki so identični kot pri sonatah in sonatinah v 3.2.3;
- z obravnavanjem izvornih del za rog bodo muzikalne in slogovne prvine spoznavali še v večji meri;
- z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.

- G. F. Händel, Koncert v g-molu;
- L. Cherubini, Koncert v F-duru;
- W. A. Mozart, Koncert št. 1 v D-duru;
- W. A. Mozart, Koncert št. 3 v Es-duru.

3.2.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

Dijaki:

- bodo s študijem navedenih del iz obdobja romantike in kasnejših slogovnih obdobj razvijali zvočnost in izraz, brez katerih si ni mogoče predstavljati standardne orkestrske, komorne in ostale glasbene literature;
- bodo ob tovrstnih vsebinah spoznavali fraziranje daljših melodičnih linij in večjih dinamičnih gradacij;
- z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.

- E. Bozza, En Irlande;
- C. Saint-Saëns, Romanca v F-duru;
- C. Saint-Saëns, Andante;
- F. Strauss, Nocturno.

3.2.6 Skladbe slovenskih avtorjev

Dijaki:

- izvajajo skladbe slovenskih skladateljev, primerne svojim sposobnostim;
- preko teh del vzpostavljajo odnos z umetnostjo in kulturo svojega kulturnega prostora.

- V. Lovec, Intrada;
- F. Juvanec, Pet fragmentov.

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine

Dijaki:

- nadgrajujejo že pridobljeno znanje vseh elementov igranja;
- se že rutinsko poslužujejo sistema tehničnih vaj, ki pokriva vse bistvene vidike igranja v tehničnem smislu (legato, fleksibilnost, artikulacija, tonski obseg, dinamika);
- ob tem predelujejo tudi posamezne prvine v navedenih priročnikih, npr. v različnih zvezkih zbirke Techni-Cor D. Bourguia;
- poleg zmogljivosti večajo tudi zanesljivost;
- stalno razvijajo estetsko dožemanje zvoka.

- nadgradnja že pridobljenega znanja vseh prvin igranja;
- durove, molove in kromatične lestvice ter lestvične pasaže v več ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- zahtevnejše veščine (bouché, trilčki, dvojni in trojni staccato itd.).

Literatura,

- P. Farkas, The Art of French Horn Playing;
- F. R. Wekkre, Thoughts on Playing the Horn Well;
- D. Bourgue, Techni-Cor;
- J. B. Arban, Complete Conservatory Method.

3.3.2 Etude

Dijaki:

- etud ne podrejšajo več samo izgradnji osnovnih tehničnih temeljev za igranje, temveč jih dojemajo celoviteje v smislu razvoja tehnične kompetentnosti in virtuoznosti;
- velik poudarek namenjajo estetski in stilni

- G. Barboteu, Lectures;
- G. Kopprasch, Etude, 1. in 2. zvezek;
- B. E. Müller, Štiriintrideset etud;
- M. Bordogni, Vokalize;
- G. Concone, Vokalize.

<p>komponenti;</p> <ul style="list-style-type: none"> - progresivno povečujejo zmogljivost (tako v smislu hitrosti kot vzdržljivosti); - ob temeljnih kamnih, ki ju predstavljata Kopprascheva in Müllerjeva zbirka etud, občasno posegajo tudi po drugih gradivih; - popolnoma usvojijo transpozicije, ki jih uporabljajo vsakodnevno. 	
--	--

3.3.3 Sonate in sonatine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadaljujejo z delom na tem področju glasbene literature na podlagi istih temeljnih principov; - razvijajo dojemanje slogovno estetskih dimenzij; - razvijajo celosten pogled na delo; - krepijo koncertantno kondicijo; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje. 	<ul style="list-style-type: none"> - A. Corelli, Sonata v F-duru; - A. Corelli, Sonata v d-molu; - B. Marcello, Sonata v a-molu; - F. Danzi, Sonata v Es-duru; - J. Rychlík, Sonatina školni.
---	--

3.3.4 Koncerti in koncertini

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uresničujejo operativne cilje na področju koncertov oz. koncertinov, ki so identični kot pri sonatah in sonatinah v 3.3.3; - se seznanijo s historičnimi vidiki izvajanja, omejitvami in zvočnimi značilnostmi glasbila tiste dobe; - uporabljajo kritične izdaje navedenih del, ki so narejene po izvorniku (urtext); - samostojno raziskujejo zakonitosti artikulacije in kadenc; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje. 	<ul style="list-style-type: none"> - G. F. Händel, Koncert v g-molu; - L. Cherubini, Koncert v F-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 1 v D-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 2 v Es-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 3 v Es-duru; - M. Haydn, Concertino; - F. J. Haydn, Koncert št. 2 v D-duru.
---	--

3.3.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadaljujejo s spoznavanjem skladb iz literature 19., 20. in 21. stoletja na podlagi istih operativnih ciljev iz 3.1.5 in 3.2.5; - razvijajo sposobnost dinamičnih kontrastov, daljših melodičnih linij, ekstremnih artikulacijskih elementov in virtuoznosti; - s študijem sodobnejših del širijo obzorja in spodbujajo radovednost za neznano. 	<ul style="list-style-type: none"> - C. Saint-Saëns, Andante; - F. Strauss, Nocturno; - Y. Desportes, Ballade Normande; - É. Pessard, Dans la Forêt.
--	--

3.3.6 Skladbe slovenskih skladateljev

Dijaki:

- pod mentorstvom učitelja redno vključujejo v svoj program dela slovenskih skladateljev;
 - spoznavajo slovensko glasbeno ustvarjalnost;
 - vzpostavljajo odnos z umetnostjo in kulturo svojega kulturnega prostora.
- V. Lovec, Intrada;
 - F. Juvanec, Pet fragmentov;
 - T. Habe, Narodna in Scherzo.

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine

Dijaki:

- do konca razvijejo (ali pa vzdržujejo in izboljšujejo že doseženo) muzikalno tehnično raven, ki omogoča izvedbo maturitetnega programa in sprejemnega izpita na visoki šoli;
 - nadgrajujejo in utrjujejo pridobljeno znanje vseh elementov igranja;
 - izpopolnjujejo vse tehnične veščine, posebej se posvečajo zahtevnejšim;
 - odločno se soočajo s skrajnima deloma tonskega obsega;
 - razvijajo dinamične zmogljivosti, hitrost in fleksibilnost;
 - poseben poudarek namenjajo zanesljivosti, koncentraciji in estetiki tonskega podajanja;
 - samostojno analizirajo svoje tehnično znanje in iščejo potrebna gradiva za nadaljnji razvoj.
- durove, molove in kromatične lestvice ter lestvične pasaže v več ritmičnih in artikulacijskih načinih;
 - zahtevnejše veščine (trilčki, dvojni in trojni staccato...).
- Literatura,
- P. Farkas, The Art of French Horn Playing;
 - F. R. Weckre, Thoughts on Playing the Horn Well;
 - D. Bourgue, Techni-Cor;
 - J. B. Arban, Complete Conservatory Method.

3.4.2 Etude

Dijaki:

- nadaljujejo s študijem etud različnih vsebin višje zahtevnosti (težavnostna raven 2. zvezka Koppraschevih etud);
 - vokalize (npr. M. Bordogni) izvajajo v zahtevnejših registrih;
 - obvladajo vse transpozicije, ki so v rabi v literaturi za rog.
- G. Kopprasch, Etude, 1. in 2. zvezek;
 - B. E. Müller, Štiriintrideset etud;
 - M. Bordogni, Vokalize;
 - G. Concone, Vokalize.

3.4.3 Sonate in sonatine

Dijaki:

- poseben poudarek namenijo sonati, ki je sestavni del maturitetnega izpita in pa morebitnega programa sprejemnih izpitov na visoko šolo;
 - delo naštudirajo poglobljeno in se temeljito
- A. Corelli, Sonata v F-duru;
 - A. Corelli, Sonata v d-molu;
 - A. Corelli, Sonata v g-molu;
 - F. Danzi, Sonata v Es-duru;
 - L. Cherubini, Sonata št. 1 in 2 obe v F-duru;

<p>posvetijo tako detajlu kot celostnemu vtisu izvedbe na odru;</p> <ul style="list-style-type: none"> - se poglobijo v vse elemente interpretacije dela; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje ter tako ustvarijo pogoje za prepričljivejši vtis interpretacije. 	<ul style="list-style-type: none"> - L. van Beethoven, Sonata v F-duru; - J. Rychlík, Sonatina školni.
---	--

3.4.4 Koncerti in koncertini

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uresničujejo operativne cilje na področju koncertov oz. koncertinov, ki so identični kot pri sonatah in sonatinah; - se seznanijo z gradivom tudi s pomočjo vseh dostopnih avdio medijev in spleta, kritično analizirajo izvedbe in pridobivajo potrebne informacije; - po možnosti samostojno obdelajo gradivo z vidika artikulacije in sami pripravijo oz. izberejo kadence, če jih predvideva skladba. 	<ul style="list-style-type: none"> - G. F. Händel, Koncert v g-molu; - L. Cherubini, Koncert v F-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 1 v D-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 2 v Es-duru; - W. A. Mozart, Koncert št. 3 v Es-duru; - M. Haydn, Concertino; - F. J. Haydn, Koncert št. 2 v D-duru; - F. Strauss, Koncert v c-molu.
--	---

3.4.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - še naprej razvijajo vse vidike tega sklopa vsebin, ki so jih obravnavali med dosedanjim učenjem; - skušajo preko del pričujočega sklopa še posebej izraziti svoje individualne izrazne, muzikalne, virtuosne ali kakšne druge umetniške kvalitete ali posebnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - C. Saint-Saëns, Andante; - C. Saint-Saëns, Morceau de Concert; - F. Strauss, Nocturno; - F. Strauss, Introduction, Thema und Variationen; - Y. Desportes, Ballade Normande; - É. Pessard, Dans la Forêt.
---	---

3.4.6 Skladbe slovenskih skladateljev

<p>Dijaki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uresničujejo operativne cilje na področju skladb slovenskih skladateljev, ki so navedeni v 3.3.6; - pod mentorstvom učitelja izberejo in temeljito naštudirajo delo slovenskega avtorja za svoj maturitetni program. 	<ul style="list-style-type: none"> - V Lovec, Intrada; - F. Juvanec, Pet fragmentov; - T. Habe, Narodna in Scherzo.
--	--

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja inštrumenta in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja inštrumenta, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja inštrumenta, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu, slogu in je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih. V vseh letnikih dijaki vsaj eno skladbo izvajajo na pamet.

1. letnik – letni izpit

- durova in molova lestvica v eni oktavi, osminski ritem;
- durov in molov trizvok z obrati, mala razložitev v razponu ene oktave;
- G. Barboteu, Lectures, ena izmed prvih desetih etud;
- stavek iz baročne sonate, *izbor iz poglavja 3.1.3*;
- skladba po izbiri, *izbor iz poglavij 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 ali 3.1.6*.

2. letnik – letni izpit

- durova in molova lestvica v eni oktavi, šestnajstinski ritem;
- durov in molov trizvok z obrati, mala razložitev, v razponu dveh oktav;
- G. Kopprasch, Etude, 1. zvezek, ena izmed etud;

- M. Bordogni, Vokalize, ena vokaliza, izbor iz poglavja 3.2.1;
- stavek sonate ali koncerta, izbor iz poglavja 3.2.3 ali 3.2.4;
- skladba po izbiri, izbor iz poglavij 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5 ali 3.2.6 .

3. letnik – letni izpit

- durova in molova lestvica v dveh oktavah, šestnajstinski ritem;
- durov in molov trizvok z obrati, velika razložitev, v razponu dveh oktav;
- G. Kopprasch, Etude, 1. zvezek, ena izmed etud, izbor od številke 10 dalje;
- M. Bordogni, Vokalize - ena vokaliza, izbor iz poglavja 3.3.1;
- stavek koncerta, izbor iz poglavja 3.3.4;
- skladba po izbiri, izbor iz poglavij 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5 ali 3.3.6.

4. letnik – letni izpit

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta Glasba, ne opravlja letnega izpita. V tem primeru dijak konča predmet v 4. letniku z razredno oceno.

- G. Kopprasch, Etude, 2. zvezek, ena izmed etud;
- etuda ali skladba po izbiri, izbor iz poglavij 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4 ali 3.4.5;
- skladba slovenskega skladatelja, izbor iz poglavja 3.4.6;
- prvi ali drugi in tretji stavek koncerta, izbor iz poglavja 3.4.4;
- dva stavka baročne ali en stavek sonate ostalih obdobj, izbor iz poglavja 3.4.3.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk glasbe z dejavnostmi in vsebinami prispeva k splošnemu in glasbenemu razvoju dijakov ter razvija zmožnosti vseživljenjskega učenja. Učenje in poučevanje glasbe bo uspešno, če bo celostno, dejavno in ustvarjalno. Tak pristop spodbuja in omogoča doseganje splošnih in procesno-operativnih glasbenih ciljev na čustveno-socialnem, gibalnem in spoznavnem razvojnem področju.

Učni načrt nadgrajuje poznavanje glasbe, ki se v praksi lahko udejanji s skrbno in gospodarno načrtovanimi in izpeljanimi učnimi urami. Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope tako, da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z operativno-procesnimi

razvojnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in globino vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja glede na potrebe, zmožnosti in pričakovanja dijakov.

Zaradi individualnega pristopa k dijaku ter zaradi upoštevanja njegovih fizičnih, psihičnih in glasbenih dispozicij naj učni načrt za pedagoga ne pomeni neke toge obveznosti, temveč naj s sistematično razvrščenim gradivom nakaže posamezne težavnostne stopnje, ki učitelju služijo za orientacijo in pomoč pri razvoju mladega glasbenika.

Temeljno poslanstvo učitelja je razvijanje glasbenega čuta pri dijakih in ustvarjanje potrebe po muziciranju. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je bistvena naloga v času izobraževanja na srednji šoli izgradnja vseh temeljnih tehničnih elementov, ki omogočajo bodoče rogistovo poklicno udejstvovanje. Pomembna je dolgoročna vizija razvoja učenca v vseh elementih igranja na rog z vidika visokih profesionalnih zahtev, da ne bi morebitno stremljenje k doseganju trenutnih rezultatov povzročilo primakljajev postavitve, kar bi pripeljalo do nepremostljivih ovir na višjih stopnjah izobraževanja. Med najpomembnejše tehnične temelje, ki jim moramo posvetiti vso pozornost, so pravilni nastavek, kontrola sproščenelega telesa, dihalna tehnika, artikulacija in oblikovanje zvoka, ki ustreza dijakovim bodočim poklicnim kriterijem estetskih in akustičnih kvalit. Kljub temu da hornistična literatura premore nekaj zelo pomembnih del, ki so v učnem načrtu navedena med vsebinami in obravnavajo tovrstno tematiko, velja opozoriti na izjemno tehtna in dragocena tehnično-didaktična dognanja, veščine in spoznanja uglednih profesorjev, ki jih ni mogoče najti zapisane v knjižnih oblikah, saj se prenašajo med hornisti po ustnem izročilu, kar se redno dogaja na seminarjih, mojstrskih tečajih ipd. Brez stika dijakov s tovrstnimi uvidi profesorjev si je težko predstavljati uspešno usvajanje ciljev, ki so navedeni v tem učnem načrtu.

Za doseg omenjenih ciljev je bistvenega pomena tudi vzpostavitev dijakovega pravilnega osebnega sistema vsakodnevnih vadbe, tako v vsebinskem kot v kvantitativnem smislu. Učitelj naj temu posveča pozornost vsa štiri leta. Z učencem naj izdelava natančen načrt, v katerem so zajete vse vsebine, ki so predvidene v srednješolskem izobraževanju. Ob sistematični vadbi naj dijaki učvrščujejo voljo, disciplino, vztrajnost, doslednost in samostojnost, vedno močnejše čutijo potrebo po načrtnem delu in neprestanem izpopolnjevanju. S tem utrjujejo delovne navade in gradijo ustvarjalen odnos do dela. Tako dosežena spoznanja in glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega dijaka.

Prav tako pomembna je načrtna, sistematična psihološka priprava učenca na nastope, izpite in tekmovanja, pri čemer mora biti optimalna realizacija omenjenih poustvarjalnih situacij končni cilj dolgoročnega, načrtnega dela.

Učitelj naj spodbuja učenca tudi k obisku koncertnih prireditev, ki predstavljajo pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih sam pouk ne more dati. Učenec na ta način spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi iz praktičnih, organizacijskih in drugih vidikov.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja razvoj in napredek dijaka, preverja dijakovo moč dojetja, raven znanja in njegove zmožnosti, pa tudi sporoča dijakom povratne informacije o njihovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in realno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznih dijakov; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt dijakovega nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejše vadenje oziroma učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka;
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, sprožilo pretok in izmenjavo izkušenj ter nudilo ugoden prostor za usklajevanja kriterijev.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka se dijakovo znanje ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjuje se tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljše didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasnejše obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki na več načinov: pri komorni igri, v inštrumentalno-vokalnih sestavih, pri igranju v različnih orkestrih, pri korepeticijah ipd. Svoja teoretska znanja pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja, pa tudi zgodovine, umetnostne ter zlasti glasbene zgodovine lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi bolj kakovostni izvedbi skladb. Ob razločevanju in pronicanju v slogovne posebnosti npr. baroka, klasike, romantike ipd. pa si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega obdobja slovenske in evropske zgodovine.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne sodobne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri predmetu rog terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko učilnico, skladno s predpisi. Opremljena mora biti s klavirjem ali pianinom, metronomom, ogledalom in avdio-vizualnimi sredstvi. Šola naj ima na voljo vsaj osnovno zbirko ustnikov, po možnosti več različnih proizvajalcev. Dijak praviloma uporablja dvojni F/B rog profesionalne kvalitete.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

izvajalec	znanja
Učitelj	Rog
Korepetitor	Klavir